

● VETERINARSKI ZAVOD LJUBLJANA

Trihineloz je nevarna bolezen

Trihineloz je nevarna zajedavska bolezen živali in človeka. Ker se prenaša z živali na človeka, jo štejemo med zoonoze. Trihineloz je bila do sedaj ugotovljena pri več kot 100 vrstah živali in pri ljudeh. Pojavlja se na vseh kontinentih in oceanih sveta.

Trihinelozo (ali lasnico po slovensko) poznamo v dveh oblikah. Kot odraslega zajedavca, ki živi v tankem črevesju pri živalih in ljudeh ter njen zarod — žive ličinke, ki živijo v mišičnih vlaknih živali in človeka.

Odrasel zajedavec, ki živi v tankem črevesju, je velik v povprečju 1,2 do 2,2 mm (moški spol) in 3,5 do 4,4 mm (ženski spol). Za moški spol je značilno, da po oploditvi samice pogine. Samica kot žive mladiče — ličinke. Ličinke so dolge 0,08 mm do 0,1 mm in široke 0,006 mm. Zaradi te majhnosti so ličinke s prostom očesom nevidne. Ličinka živi v mišičnih vlaknih živali v obliki osmice ali spirale, zato jo tudi imenujemo trihinelna spirala.

Ličinka triheline spirale je bila prvič ugotovljena l. 1835. Od takrat dalje je znanost hitro napredovala. Leta 1850 so v Nemčiji že ugotovili vzrok smrti pri ljudeh, ki so zboleli za trihinelozo. Smrtnost zaradi trihineloze je bila ponekod zelo visoka, celo do 30 %. V Nemčiji so istega leta že začeli pregledovati meso prašičev na trihinelozo.

V Jugoslaviji so prvič posumili na trihinelozo in jo tudi ugotovili leta 1923., ko je v Zemunu zbolelo 22 ljudi. Nekaj let kasneje so endemijo — to je večje število obolenj ugotovili v Peči na Kosovem, vir bolezni je bilo meso divjega prašiča.

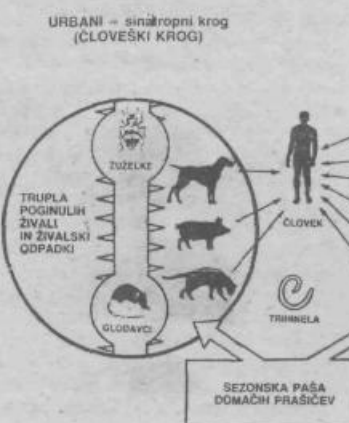
Po zbranih podatkih je od leta 1920. do 1960. je v Jugoslaviji zbolelo za trihinelozo 260 ljudi.

Po uradnih podatkih Zveznega zavoda za zdravstveno varstvo in socialno politiko je v Jugoslaviji v zadnjem času zbolelo za trihinelozo 1400 ljudi. Tako je zadnja leta bilo pri nas ugotovljene več trihineloze pri ljudeh kakor vsa leta do sedaj.

RAZVOJNI KROG ZAJEDAVCA

Trihinelna spirala je majhna glistica, ki živi v tankem črevesju do 6 tednov in kot žive mladiče. Vsake pol ure izleže po enega mladiča — li-

činko. Tako samica izleže 1500—10.000 mladičev. Te ličinke aktivno potujejo — prodirajo po krvnem in limfnem obtoku do prečno progaste mišičnine, kjer se vrinejo v mišična vlakna. Pri tem ličinke izbirajo mišična vlakna, mišice, ki so bogata s kisikom, sladkorjem, fosforjem in imajo debele ovojnice. Po

osmih do desetih dneh začno ličinke v mišičnih vlaknih izločati posebno snov, ki sproži reakcijo organizma na tujo snov. Tako se začne oblikovati vezivnotkivna ovojnica v mišičnem vlaknu okrog ličinke. Ličinka je sprva sprožena, kasneje pa se zvije v obliko spirale. Po 17. dneh ličinke v mišičnih vlaknih dozori in so sposobne za nadaljnjo invazijo.

Ko človek ali žival pojé takšno meso, ki vsebuje dozorele ličinke, se okuži z trihinelo. V tankem črevesju živali in človeka se razvojni krog nadaljuje.

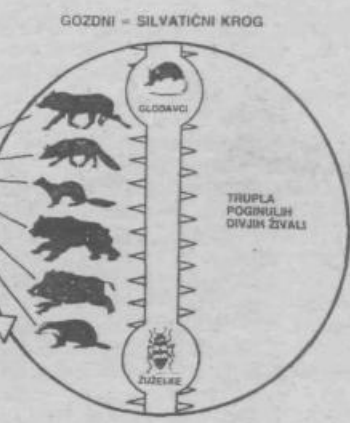
Največ ličink se vgnezdijo v mišična vlakna trebušne prepone, zato je tudi to mesto najprimernejše za vzorčenje na trihinelozo. Poleg trebušne prepone se ličinke naselijo v mišična vlakna jezika, medrebrnih mišic, mišic obraza itd. Pri močni invaziji se ličinke naselijo tudi drugod, tako

zaidejo tudi v mesno tkivo ali celo v možgane. Z ovojnico obdane ličinke v mišičnih vlaknih ostanejo sposobne za nadaljnjo invazijo celo do 30 let.

KDO ŠIRI TRIHINELOZO

Pri širjenju trihineloze poznamo, oziroma razlikujemo:

Gozdni ali silvatični krog in urbani ali človeški — sinantropni krog. Gozdni krog širijo divje živali: divji prašič, lisica, jazbec, medved, kuna, bober, volk, ris, mačka itd.

V zadnjem času je k širjenju trihineloze veliko pripomogla steklina pri lisicah. Stekla lisica prinaša trihinelozo iz gozdnega kroga v človeški — urbani krog, ker običajno v zadnjem stadiju stekline zaide na kmečka dvorišča in napade psa ali druge domače živali. Sama se okuži z lovljenjem drugih invadiranih živali in po biranjem mrhovine. Znano je, da nekatere ptice lahko mehanično prenašajo trihinelozo, čeravno same ne obolevajo za trihinelozo, ker nimajo pogojev za vmesni razvoj.

Človek posredno ali neposredno veliko pripomore k širjenju trihineloze:

1. S pašo domačih prašičev v prosti naravi je velika možnost prenosa iz gozdnega kroga v urbani — človeški krog. Prašič se lahko okuži tudi z iztrebki psa, ki je invalidiran z trihinelozo.

2. Slabe higienske razmere pri rejji prašičev dajejo dobre pogoje za širjenje glodavcev — miši in podgan, ki prenašajo trihinelozo.

3. Lovci lahko na več načinov širijo trihinelozo:

a) če puščajo drobovino uplenjene divjadi v lovišču,

b) če ne zakopavajo ali če ne odstranijo poginulih živali z lovišča,

c) če delijo uplenjeno divjad brez pregleda na trihinelozo (prašič, medved, jazbec)

d) prinašanje raznega mesa v lovišče in odmetavanje ostankov mesa v lovišče. Isto velja tudi za »vikendše« ki dostikrat neusmiljeno odmetavajo ostanke hrane v naravno okolje, ker nimajo urejenih zbiralnikov za odpadke in organiziranega odvoza odpadkov.

4. Nespoštovanje zakonskih predpisov, ki zahteva obvezen trihinoskopski pregled vseh prašičev, zaklanih v klavnicah, gostiščih in celo pri zasebnikih, ki dobivajo prašiče iz sosednjih republik.

Poudarjam, da zakon predpisuje obvezen trihinoskopski pregled vseh uplenjenih divjih prašičev, medvedov in jazbecov.

5. Neodgovoren odnos do ugotavljanja, prijavljanja in zdravljenja obolenj pri ljudeh in živalih je tudi eden od faktorjev, ki veliko pripomore k širjenju trihineloze.

Nekaj kliničnih znakov trihineloze pri ljudeh:

— edem na vekah,

— krvavitve na očesni roženici,

— strah pred gledanjem (fotofobija),

— hudo znojenje,

— želodčno črevesne motnje — driska,

— visoka temperatura (40°C—41°C),

— bolečine v ramenih (podobne revmatičnim),

— koprivke po telesu (urtikarije),

— težko dihanje,

— živčne motnje,

— oslepitev,

— zadušitev.

Pravočasno zdravljenje trihineloze pri ljudeh je zelo uspešno. Za zdravljenje trihineloze se v zadnjem času uporablja zdravilo VERMOX.

JANEZ ZAJC

● ODDELEK ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO ŽIVALI

DEŽURNA LISTA

Sprejemanje vseh naročil od 6.30 do 20. ure (tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih) po telefonu št. 482-912 in 484-292, od 20. ure do 6.30 pa po telefonu dežurnih veterinarjev po naslednjem razporedu: od 20. do 27. februarja Bogdan Jerše, tel. 262-076 od 27. februarja do 6. marca Andrej Oberstar, tel. 647-127

Od 1. marca 1987 dalje se vsa naročila v popoldanskem in nočnem času, ob nedeljah in praznikih sprejemajo na telefonsko številko 268-543, razen za umetno osemenje in ob nedeljah in praznikih od 7. do 9. ure na telefonski številki 482-912 in 484-292.

V dopoldanskem času v delovnih dneh pa sprejemajo vsa naročila po telefonu 482-912 in 484-292.

Veterinarski zavod Ljubljana
direktor
dipl. vet. Borut Bradač

● Vabilo na občni zbor

Turistično društvo Ljubljana Moste-Polje vabi svoje člane na letni občni zbor, ki bo

v petek, 27. februarja ob 18. uri

v gostilni Zadobrova, kot že vsa leta doslej. Uro in pol prej pa se bo še enkrat sestal upravni odbor in pripravil še zadnje podrobnosti za kvaliteten potek občnega zbora.

Turistično društvo Lj. Moste-Polje je še mlado in še vedno orje obsežno ledino na tem področju dela naše občine.

Najpomembnejše, pa tudi najvidnejše delo društva je prospekt občine, ki je ta čas že zagledal luč sveta. Za njega so nekateri posamezniki, med njimi še zlasti predsednik društva Edo Svetek, opravili številne poti in vložili dneve dela. Prospekt bomo podrobneje predstavili v prihodnji številki Naše skupnosti. Društvo je organiziralo očistevalno akcijo na Urhu, sodelovalo na prvomajskem srečanju na Pečarju, organiziralo srečanje zamejskih in domačih folklornih skupin in še nekaj drugih opravil.

O vsem tem in seveda o načrtih za letos in prihodnja leta se bodo člani društva podrobneje pogovorili na občnem zboru, mi pa bomo zapisali v Našo skupnost.

S. G.

MERCATOR — ROŽNIK

TOZD GOLOVEC

Delu vaših želja bomo zagotovo ustregli v naših živili-trgovinah in bifejih.

Preostale želje pa vam bomo izpolnili v naših trgovinah s pohištvo, tekstilom in železarno.

Vaši prodajalci

● AMD MOSTE

● Dober zgled — pa ne zaradi zgleda

Komisijo za vzgojo voznikov motornih vozil in varnost v cestnem prometu pri AMD Moste vodi Zvonko Cvek. Povzemamo kratek pogovor z njim ob letošnji volilno-programski skupščini društva.

Nič bistveno novega nismo delali zadnja leta v primerjavi s prejšnjimi mandati in nič takega tudi ne načrtujemo za naprej. Naša komisija ima namreč že tako preverjen obseg, področja in smeri svojega delovanja, da je stvar vsakokratne zasedbe le, kolikšno stopnjo kakovosti pri tem dosežemo.

Zato na kratko: glavne podatke je že navedel društveni predsednik in so bili objavljeni. Naj ga torej le dopolnim. Skupaj s SPV občinske skupščine Lj. Moste-Polje smo izvedli strokovni del tekmovanja **Kaj veš o prometu** in prometni kviz za učence osnovnih šol naše občine; štiri predavanja smo opravili za starše učencev osnovnih šol iz vse Ljubljane, sedem za krajanje naših KS, 24 za voznike motornih vozil iz delovnih organizacij in tudi lani izpeljali akcijo **Brezhibno vozilo je varno vozilo**. Tudi v prihodnje bomo te akcije obdržali.

Za naše delo so potrebna učila — letos jih bomo začeli intenzivneje posodabljati.

Povečano povpraševanje po šolanju bodočih voznikov motornih vozil terja od nas povečano vsestransko skrb za izobraževanje. Tudi ta naloga je prehodna v letu pred nami ali še dlje.

Svojo pozornost redno usmerjamo tudi v vozni park (tehnična brezhibnost, pravočasna obnova in zadostna izkoriščenost), v mehanično delavnico in seveda delavce v njej, izboljševanje delovnih razmer za vse člane delovne skupnosti, pa še v vrsto drugih opravil.

Tovarišu Cveku hvala za pogovor. Kako malo je treba govoriti, da se veliko pove, pa še več postori! Ta komisija to le potrjuje. Je to pretirana skromnost ali tihi, nehoteni zgled drugim? Za delo — naj kar bo!

A. M.

Rehabilitacijska delavnica — enota Moste

Stavba na Zaloški 35 je od 1. 9. 1986 spet oživila. Prostore, v katerih je bila včasih knjižnica, kasneje oddelek VDC, je v lanskem letu dobil Vzgojni zavod Janeza Levca. Vodstvo zavoda se je odločilo, da bodo v teh prostorih imeli njihovi učenci višjih razredov osnovne šole praktični pouk. Ker pa je bilo teh učencev razmeroma malo, so del prostora dali v najem še skupnosti za zaposlovanje Ljubljana.

Skupnost za zaposlovanje že od leta 1977 obravnava invalidno populacijo. Obravnavajo tiste invalide, ki iz naslova dela nimajo pravice dobiti statusa delovnega invalida pri SPIZ,

so pa, po predhodnem usposabljanju, še sposobni za delo.

Med njimi je vrsta ljudi, ki bi jih bilo mogoče usposobiti za delo pod posebnimi pogoji (torej ne z uva-

V delavnici v Mostah spretno in pridne roke deklet ustvarjajo lepe šivane izdelke, fantje pa obdelujejo predvsem les in delajo iz njega košarice za kruh, gajbice, večje ali manjše, ter še druge podobne predmete, ki jih občudujemo tudi v naših trgovinah. (Foto: D. J.)

● Ekologija, energija, varčevanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Na drugo zaokroženo skupino vprašanj bodo v javni razpravi odgovarjali energetiki, točneje splošno združenje energetike, sis za energijo, splošno združenje rudnikov in industrije surovin, elektroinstitut Milan Vidmar in še nekateri. Slednji bodo morali predvsem odgovoriti na vprašanje, kako z ustreznimi ekonomskimi in tehnološkimi alternativami izboljšati odnos med potrebno energijo in ustvarjenim družbenim proizvodom, ki se v sedanjih družbenih razvojnih usmeritvah do leta 1995 bistveno ne spreminja v primerjavi z razmerjem med energijo in družbenim proizvodom v preteklih letih; odgovoriti bodo morali na dileme okrog realne cene energije o

racionalnejši organiziranosti energije itd.

V tretji skupini udeležencev javne razprave so največji energetski pože-ruhi v naši republiki: splošno združenje črne in barvaste metalurgije in li-varn, Slovenske železarnice, TGA Ki-dričevo, splošno združenje celuloze in papirne industrije in še nekateri. Oni bodo razmišljali o sanacijskih programih, ki bi ob uvažanju realne cene energije omogočili, da bi veliki porabniki zmanjšali energetsko la-koto, da bi uvažali nove tehnologije in predvsem prestrukturirali proi-zvodnjo. Glede na to, da je ta panoga v celoti eden največjih onesnaževal-cov okolja v Sloveniji, bodo morali železarji, livarji, papirničarji in šte-vilni drugi povedati, ali imajo sana-cijske programe, ki bodo v nasled-

njih letih uničevanje okolja prepreči-li.

V naslednjih zaokroženih razpra-vah bodo svoje poglede in močnosti za varčevanje z energijo predstavili še predstavniki predelovalne in-dustrije (Iskra, Gorenje), kmetje: in prehrabna industrija, vodarji, ri-biči, predstavniki turističnega (go-spodarstva, zveza društev za varstvo okolja, instituti in druge strokovne institucije, SAZU, slovensko zdrav-niško društvo (ogroženost zdravja zaradi degradacije okolja), in med številnimi drugimi tudi Ljubljanska banka-združenja banka, saj je ppo-memben — točneje eden najpo-membnejših — mehanizem za speed-bujanje vlaganj v racionalno rabo energije prav ustrezna bančna politi-ka.

Naš dopisnik iz KS Moste Miro German je prinesel ta posnetek, ki sicer ni iz njegove krajevnne skupnosti, temveč iz Novih Fuzin, Zaloška 181, prav na robu nove stanovanjske soseske, katero si kar pogosto pridejo ogledovati razni gostje in strokovnjaki. Pa ne gre zaradi njih, bolj gre zaradi vseh nas, ki v naši občini živimo in, ki smo pogosto priče takim prizorom z zapuščenimi starimi avtomobili na dvoriščih ali podobnimi svinjarijami, ki kažejo sliko naše nizke stopnje razvoja in ekološke za-vesti. Prav ta pa lahko v naši deželi zaradi naše slabe organi-ziranosti in brezbriznosti, neomajno cveti. Kot plevel na njivi zanikrnega kmeta.

S. G.

Ustanovitelj in izdajatelj je občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Ljubljana Moste-Polje.

Predsednik izdajateljskega sveta je Cveto Pavlin, podpredsednik pa Milan Pritekelj.

Glasilo urejajo: Slavko Gerlica (glavni, odgovorni in tehnični urednik), Darja Juvan, Janko Kramar, Jani Moderndorfer, Martina Mrva, Franc Mandeljc, Breda Papež, Cveto Pavlin, Mile Stimec in Janez Zavrl. Izhaja tri-tedensko v 25.200 izvodih.

Rokopisov ne vračamo. Ob-javljane prispevke honoriramo po pravilniku. Izplačujemo jih prek žiro računov ali blagajne uredništva, izplačila zapadejo v 60 dneh po objavi.

Uredništvo in uprava: Ob Ljubljani 42, tel. 447-817, žiro račun - pri SDK Ljubljana 50103-678-48022, OK SZDL Ljubljana Moste-Polje. Naša skupnost. Tisk: tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Kopirarjeva 2. Časopis prejemajo vse družine v občini brezplačno.